

IV. Opis programu studiów

3. KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	E-3IZ1-05-s5
Nazwa przedmiotu	Systemy operacyjne 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Operating systems 2
Obowiązuje od roku akademickiego	2019/20

USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	
Poziom kształcenia	
Profil studiów	
Forma i tryb prowadzenia studiów	
Zakres	
Jednostka prowadząca przedmiot	
Koordynator przedmiotu	dr inż. Agnieszka Chodorek dr inż. Aleksandra Sikora
Zatwierdził	Dziekan Wydziału Elektrotechniki Automatyki i Informatyki Dr hab. inż. Antoni Różowicz, prof. PŚk

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	
Status przedmiotu	
Język prowadzenia zajęć	
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	
Wymagania wstępne	Systemy operacyjne 1
Egzamin (TAK/NIE)	
Liczba punktów ECTS	

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	Inne
Liczba godzin w semestrze	18	0	18	0	0

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student zna działanie podsystemów jądra Linuksa.	INF1_W09
	W02	Student zna implementacje mechanizmów obsługi zdarzeń, procesów i pamięci w systemie Linux.	INF1_W09
	W03	Student zna zagadnienia związane z tworzeniem sterowników urządzeń dla systemu Linux.	INF1_W09
Umiejętności	U01	Student potrafi tworzyć moduły jądra dla systemu Linux.	INF1_U13, INF1_U16
	U02	Student potrafi tworzyć proste sterowniki urządzeń dla systemu Linux.	INF1_U18
Kompetencje społeczne	K01	Student rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się	INF1_K01

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć*	Treści programowe
wykład	1.Wprowadzenie – ogólna charakterystyka systemu Linux.
	2.Stany procesu. Budzenie. Usypianie.
	3.Zarządzanie procesami w Linuksie. Mechanizm szeregowania procesów w Linuksie
	4.Implementacja wywołań systemowych w Linuksie. Obsługa przerwań w Linuksie. Dolne i górne połówki.
	5.Mechanizmy synchronizacji w Linuksie. Pomiar czasu i obsługa zdarzeń związanych z czasem w Linuksie.
	6.Obsługa urządzeń blokowych i znakowych w Linuksie. Warstwa operacji blokowych w Linuksie.
	7.Zarządzanie pamięcią w Linuksie. Zarządzanie przestrzenią adresową procesów w Linuksie.
	8-9.Obsługa sieci w Linuksie.
laboratorium	1.Wprowadzenie do tworzenia modułów jądra dla systemu Linux
	2.Zarządzanie pamięcią na poziomie jądra systemu Linux
	3.Struktury danych jądra systemu Linux
	4.Systemy plików procfs i sysfs
	5.Wątki jądra Linuksa i środki synchronizacji
	6.Liczniki czasu
	7.Sterowniki urządzeń znakowych
	8-9.Sterowniki urządzeń blokowych

*) zostawić tylko realizowane formy zajęć

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów uczenia się					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01	X	X				X
W02	X	X				X
W03	X	X				
U01					X	X
U02					X	
K01					X	X

A.

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć*	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład		Uzyskanie co najmniej 50% punktów
laboratorium		Uzyskanie co najmniej 50% punktów

*) zostawić tylko realizowane formy zajęć

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS							
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta					Jednostka
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	W	C	L	P	S	h
		18		18			
3.	Inne (konsultacje, egzamin)*	4		2			h
4.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	42					h
5.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	1,68					ECTS
6.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	83					h
7.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	3.32					ECTS
8.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	18					h
9.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	2.14					ECTS
10.	Sumaryczne godzinowe obciążenie pracą studenta	125					h
11.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	5					

* wszelkie formy weryfikacji efektów, w tym egzaminy oraz nie więcej niż 2 godziny konsultacji dla każdej formy zajęć

LITERATURA

1. Robert Love, „Kernel Linux, przewodnik programisty”, Helion, Gliwice 2014
2. Jonathan Corbet, Alessandro Rubini, Greg Kroah-Hartman, "Linux Device Drivers", <http://lwn.net/Kernel/LDD3/>
3. Wolfgang Mauerer, "Professional Linux Kernel Architecture", Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, 2008
4. Sreekrishnan Venkateswaran, "Essential Linux Device Drivers", Prentice Hall, Upper Saddle River, 2008
5. Daniel P. Bovet, Marco Cesati, "Understanding the Linux Kernel, 3rd Edition", O'Reilly Media, Sebastopol 2005